

А. А. Ткаченко, Я. В. Подзігун, Ю. М. Кулик

УДОСКОНАЛЕННЯ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ НА УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Аналізуючи успішність українських підприємств, можна зробити висновки, що вони є не досить стійкими. Загалом причиною такого явища є низький рівень структури капіталу, а також невміння володіти оборотними коштами. Також найважливішою складовою фінансового стану є витрати. Адже витрати формують обіг, задля реалізації необхідний вклад, а вклад, в свою чергу, – це понесені витрати.

Фінансовий стан підприємства має бути постійно на контролі, адже його аналіз вказує навіть на попередження майбутніх неприємностей. Фінансовий стан напряму залежить від результатів фінансово-господарської діяльності підприємства. Фінансовий стан підприємства включає такі елементи його економічної діяльності, як, зокрема, прибутковність, грамотне розміщення основних і оборотних засобів, наявність власних фінансових ресурсів, платоспроможність, ліквідність.

Визначено головні завдання пошуку шляхів удосконалення фінансового стану, якими є: пошук оптимального співвідношення власного та позикового капіталу; забезпечення мінімального фінансового ризику та максимальної рентабельності власного капіталу; оптимізація ліквідності підприємства; створення системи заходів, спрямованих на зменшення фінансових зобов'язань; збільшення грошових активів; оптимізація збутової політики; запобігання фінансовій кризі.

Задля відтворення необхідних для підприємства шляхів удосконалення фінансового стану воно має бути оснащене кваліфікованими працівниками, а також проводити систематичне оцінювання діяльності. Рекомендується мати в штаті фінансового консультанта, якщо підприємство не може дозволити собі фінансовий відділ.

Ключові слова: фінансовий стан, підприємство, прибуток, планування, порівняння, аналіз, оцінювання.

Вступ. Нині при здійсненні фінансово-господарської діяльності для кожного підприємця є важливим отримання прибутку. Прибуток є цільовим призначенням створення будь-якого бізнесу. Важливо враховувати, що для досягнення такої мети мало лише бізнес-плану, головним є фінансовий стан підприємства. Зрозуміло, що завдяки правильному веденню обліку має формуватися звітність, яка буде відображати фактичний стан підприємства.

Мабуть, багато разів у деяких керівників виникало питання, чому ж вони стоять на одному місці, отримують один і той же прибуток, коли конкуренти з кожним роком збільшують свої обсяги на 60 %? На це питання є безліч відповідей:

- фінансовий стан підприємства постійно контролюється, а також аналізується з використанням всебічних методів;
- показникам рентабельності приділяють високий рівень уваги;
- собівартість має бути розширеною, тобто задля покращення фінансового стану підприємства головною складовою розширеного аналізу є показник витрат та собівартості;
- порівняння з конкурентами задля пошуку «вразливих місць»;
- використання широкого спектра методів аналізу фінансового стану;
- залучення аудиторів для незалежного оцінювання фінансового стану;
- пошук удосконалення отриманих при аналізі результатів, а також чіткі висновки до кожного показника;
- планування необхідного значення показників та контроль над факторами, що на них впливають.

Отже, перелічені вище основні проблеми удосконалення фінансового стану підприємства є дуже важливими при вже отриманих результатах. Цій проблемі приділяли велику увагу вітчизняні та зарубіжні вчені, а саме: Д. Городинський, Л. Кириченко, А. Череп, Е. Мороз, В. Смачило, І. Данильчук, Г. Карпенко, В. Фридинський.

Мета дослідження. Метою статті є визначення шляхів удосконалення фінансового стану на підприємстві, а також їх вирішення з використанням сучасних технологій та широкого спектра програмного забезпечення.

Викладення основного матеріалу. Аналізуючи успішність українських підприємств, можна зробити висновки, що вони є не досить стійкими. Загалом причиною такого явища є низький рівень структури капіталу, а також невміння володіти оборотними коштами. Також найважливішою складовою фінансового стану є витрати. Адже витрати формують обіг, задля реалізації необхідний вклад, а вклад, в свою чергу, – це понесені витрати.

Якщо своєчасно дати правильну оцінку та впровадити заходи, спрямовані на довгострокову дію, щодо поліпшення фінансового стану, підприємство має всі шанси до зростання своїх оборотів. Зрозуміло, що фінансова оцінка підприємства має надаватися регулярно, а також бути спрямованою на удосконалення фінансового стану, аби запобігти кризовим явищам і тримати підприємство на рівні стійкого фінансового стану. При впровадженні шляхів удосконалення, спрямованих на фінансовий стан, підприємство отримує можливість досягти вищого рівня показників та високої рентабельності необхідних показників.

Фінансовий стан – це складна, інтегрована за багатьма показниками характеристика діяльності підприємства в певному періоді, що відображає ступінь забезпеченості підприємства фінансовими ресурсами, раціональності їх розміщення, забезпеченості власними оборотними коштами для своєчасного проведення грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями та здійснення ефективної господарської діяльності в майбутньому [7].

Фінансовий стан напряму залежить від результатів фінансово-господарської діяльності підприємства. У фінансовому стані відображаються у вартісній формі загальні результати роботи фінансово-господарської діяльності, в тому числі показники з управління фінансовими ресурсами, тобто фінансові роботи. Фінансовий стан підприємства включає такі елементи його економічної діяльності, як, зокрема, прибутковість, грамотне розміщення основних і оборотних засобів, наявність власних фінансових ресурсів, платоспроможність, ліквідність.

Тобто, виходячи з наведеного, пошук шляхів удосконалення фінансового стану підприємства є комплексним оцінюванням усіх складових елементів. Щоб досягти комплексної оцінки фінансового стану, необхідно провести аналіз таких інформаційних джерел:

- Баланс (форма № 1);
- Звіт про фінансові результати (форма № 2);
- Звіт про рух грошових коштів (форма № 3);
- Звіт про власний капітал (форма № 4);
- Дані статистичної звітності та оперативні дані.

У таблиці 1 наведено сутність інформаційних джерел, які використовуються для оцінювання фінансового стану українського підприємства.

Таблиця 1 – Сутність інформаційних джерел, які використовуються для оцінювання фінансового стану українського підприємства

Інформаційне джерело	Його сутність для оцінювання фінансового стану
Баланс (форма № 1)	Бухгалтерський баланс складається з активу та пасиву, в яких є інформація про те, як на певний період розподіляються доходи та витрати, а також за рахунок чого здійснюється фінансування активів. Для фінансового стану підприємства головним є інформація про розподіл активів та пасивів задля відображення оборотів діяльності підприємства.
Звіт про фінансові результати (форма № 2)	Звіт про фінансові результати відображає ефективність (неефективність) діяльності підприємства за певний період. Якщо баланс відображає фінансовий стан підприємства на конкретну дату, то звіт про прибутки та доходи дає картину фінансових результатів за відповідний період (квартал, півріччя, 9 місяців, рік).
Звіт про рух грошових коштів (форма № 3)	У звіті про рух грошових коштів наводяться дані про рух грошових коштів протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, що найкраще відображає фінансовий стан підприємства, і на його основі можна дати визначення, в якому стані знаходяться його показники.

Закінчення таблиці 1

Звіт про власний капітал (форма № 4)	У звіті про власний капітал розкривається інформація про зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду, що є важливим для оцінювання фінансового стану. У графах звіту про власний капітал, призначених для наведення складових власного капіталу, зазначаються показники, наведені у розділі I «Власний капітал» Балансу. Для забезпечення порівняльного аналізу інформації звіту про власний капітал підприємства повинні додавати до річного звіту звіт про власний капітал за попередній рік. Саме порівняльний аналіз вказує на те, як змінився фінансовий стан підприємства. На основі такого аналізу можна сформулювати ряд шляхів удосконалень фінансового стану.
Дані статистичної звітності та оперативні дані	Статистична інформація (дані) визначена як офіційна державна інформація, яка характеризує масові явища і процеси, що відбуваються в економічній, соціальній та інших сферах життя України та її регіонів. Статистичне спостереження трактується як планомірний, науково організований процес збирання даних щодо масових явищ та процесів, які відбуваються в економічній, соціальній та інших сферах життя України та її регіонів, шляхом їх реєстрації за спеціальною програмою, розробленою на основі статистичної методології. Така інформація має вплив на оцінку фінансового стану, прирівнюючи його до реального часу.

Складено за [6, 7]

Отже, використовуючи всі інформаційні джерела для доцільного аналізу фінансового стану, реально здійснити ряд підходів до удосконалення фінансового стану українського підприємства.

Головними завданнями пошуку шляхів удосконалення фінансового стану є:

- пошук оптимального співвідношення власного та позикового капіталу;
- забезпечення мінімального фінансового ризику та максимальної рентабельності власного капіталу;
- оптимізація ліквідності підприємства;
- створення системи заходів, спрямованих на зменшення фінансових зобов'язань;
- збільшення грошових активів;
- оптимізація збутової політики;
- запобігання фінансовій кризі.

Враховуючи роботи О. Рудницької, І. Данильчука, Г. Карпенка, О. Краника, Е. Мороза, можна навести шляхи удосконалення фінансового стану підприємства, зображені на рисунку 1.

Удосконалення фінансового стану українського підприємства можливе за рахунок збільшення вхідних та зменшення вихідних грошових потоків. Підвищення розмірів вхідних грошових потоків можливе за рахунок:

- збільшення виручки від реалізації;
- продажу частини основних фондів;
- рефінансування дебіторської заборгованості.

Одним із основних напрямів пошуку резервів є зменшення вихідних грошових потоків, до них належать:

- оплата товарів, робіт, послуг, що належать до валових витрат;
- оплата товарів, робіт, послуг, що не належать до валових витрат;
- здійснення реальних та фінансових інвестицій;
- сплата податків та інших платежів до бюджету;
- повернення капіталу, який був залучений на фінансовому ринку [8].

Рисунок 1 – Шляхи удосконалення фінансового стану підприємства

Наводиться за [7]

Враховуючи проблеми фінансового стану українського підприємства в умовах фінансової кризи, а також необхідність стабілізації фінансової стійкості підприємств в умовах фінансової нестабільності, варто вжити таких заходів:

- усунення зовнішніх факторів банкрутства;
- удосконалення поточного календаря фінансового документа, в якому докладно відображається грошовий обіг підприємства;
- регулювання рівня незавершеного виробництва; переведення низькооборотних активів до високооборотних;
- вживання локальних заходів щодо поліпшення фінансового стану;
- забезпечення фінансового стану підприємства в середньостроковій перспективі, що виявляється в стабільному надходженні виручки від реалізації в достатньому рівні ліквідності активів, підвищенні рентабельності продукції, призупиненні штрафних санкцій за прострочену кредиторську заборгованість, забезпеченні достатності фінансових ресурсів для покриття нових поточних зобов'язань;
- поступове погашення старих боргів, скорочення витрат до мінімально допустимого рівня, проведення енерго- і ресурсощадних заходів;
- створення стабільної фінансової бази;
- забезпечення стійкого фінансового стану підприємств у довгостроковій перспективі, створення оптимальної структури балансу та фінансових результатів, фінансової системи підприємства до несприятливого зовнішнього впливу [10, 9].

При пошуку шляхів удосконалення фінансового стану українського підприємства необхідно широко використовувати всі можливі інструменти, а саме: бажано залучати фахівців системного забезпечення та підключати фінансовий відділ для створення на підприємстві детального обліку витрат. Рекомендовано такі шляхи удосконалення фінансового стану щодо витрат підприємства:

- створення гугл-таблиць з вільним доступом до бухгалтерів по списанню, це необхідно для того, аби всі витрати класифікувалися не лише за бухгалтерським рахунком, а також чітко за контрагентом, постачальником, об'єктом списання, ціною придбання, розбіжністю дат, тобто періодом реалізації. При формуванні шляхів удосконалення фінансового стану ця інформація буде дуже доречною, адже завдяки їй собівартість, а також витрати, які є головною метою до зменшення, будуть чітко описані та згруповані. Така деталізація дасть змогу акцентувати увагу на слабких місцях, а також втримати на тому ж рівні ті показники, які дають найбільше прибутку;

- створення в 1С Бухгалтерія 8.2 додаткових функцій з моніторингу каси для керівництва, приклад зображено на рисунку 2;
- створення в 1С Бухгалтерія 8.2 додаткової функції щодо витрат на матеріали по одній роботі, що виконувалась (рисунок 3), також створення довідника «Кошториси», якщо такі є на підприємстві. Це допоможе регулювати витрати та доходи по одній роботі, що при аналізі фінансового стану буде вказувати на шляхи вдосконалення щодо зменшення витрат;
- оптимізація та мобілізація дебіторської заборгованості за допомогою будівництва нової політики співпраці з контрагентами, створення гугл-таблиці зі спільним доступом, в якій буде зазначено отримання рахунку та узгодження суми рахунку і очікувану дату оплати. Таким чином, контрагенти будуть завжди обізнані й повинні будуть повідомити, що вони отримали та погодили виставлену суму. Якщо оплата дебіторів залежить від оплати самим дебіторам, то необхідно ввести в таблицю додатковий стовпчик щодо оплати послуги попереднім покупцем. Схожа за принципом таблиця зображена на рисунку 4.

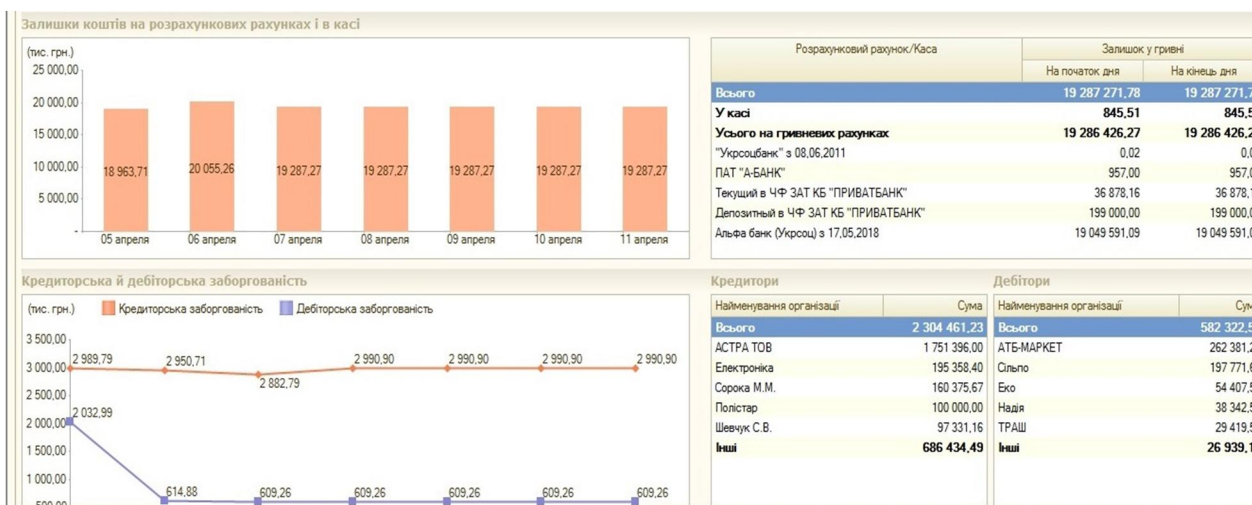

Рисунок 2 – Моніторинг керівництва

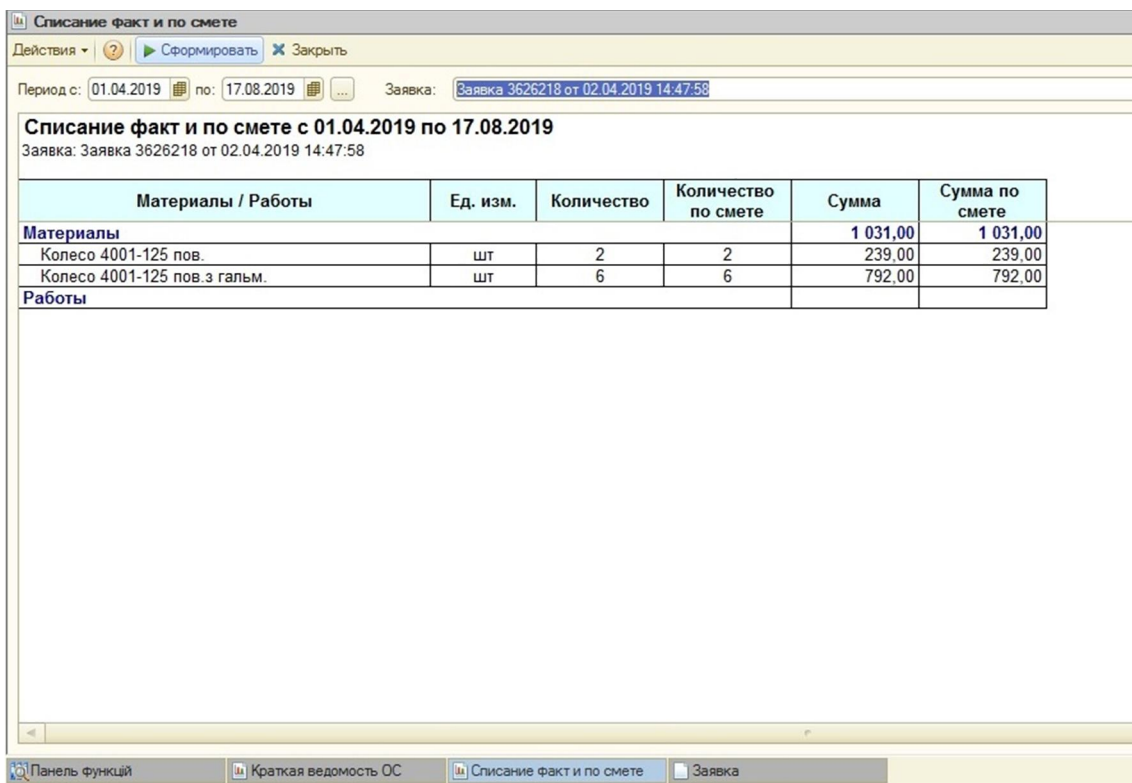

Рисунок 3 – Витрати матеріалів по одній роботі

№	А	В	С	Д	Е	Ф	Г	Н	І
1	Дата виставлення	№ рахунку	№ кошторису	№ заявки	Сума виконаних робіт ПА	фактична сума коштор.	стан кошторису в АТБ	Підтвердження оплати	
2		ПА-1203-004	50055	4369725	5609,15	14180,33	пакет док. на перевірку		
3		ПА-1203-006	50055	4611224	214,38	14180,33	пакет док. на перевірку		
4		ПА-1203-007	50055	4743836	2228,27	14180,33	пакет док. на перевірку		
5		ПА-1203-008	50055	4605937	895,21	14180,33	пакет док. на перевірку		
6		ПА-1203-009	50055	4175029	313,91	14180,33	пакет док. на перевірку		
7		ПА-1203-010	50055	4715640	1072,38	14180,33	пакет док. на перевірку		
8		ПА-1203-011	50054	4761957	607,14	11483	кошторис не виставлено		
9		ПА-1203-012	50054	4851712	219,65	11483	кошторис не виставлено		
10		ПА-1203-013	50054	4851524	2745,13	11483	кошторис не виставлено		
11		ПА-1203-015	50054	4862671	1271,6	11483	кошторис не виставлено		
12		ПА-1203-016	50054	4883358	439,02	11483	кошторис не виставлено		
13		ПА-3103-063	50057	4727915	4885,74		кошторис не виставлено		
14		ПА-3103-064	50057	4727916	3646,36		кошторис не виставлено		
15		ПА-3103-065	50057	4719892	651,78		кошторис не виставлено		
16		ПА-3103-066	50057	4732000	333,7		кошторис не виставлено		
17		ПА-3103-067	40828	4661698	300,3		кошторис не виставлено		

Рисунок 4 – Контроль дебіторської заборгованості

Ще одним шляхом до покращення фінансово-економічної діяльності українського підприємства є оптимізація обсягів дебіторської заборгованості та її рефінансування. Для оптимізації обсягів дебіторської заборгованості потрібно вибрати найбільш доцільні строки платежів та форми розрахунків зі споживачами (попередня оплата, з відстрочкою платежу, за фактом відвантаження продукції). Незважаючи на значні обсяги дебіторської заборгованості, доцільним є надання відстрочки платежу споживачам, адже за рахунок цього збільшується обсяг реалізації, а водночас і прибуток (для стимулювання збуту в умовах високої конкуренції). З другого боку, в цьому випадку є ризик виникнення додаткових витрат із залучення короткострокових банківських кредитів для компенсації дебіторської заборгованості [6].

Щодо управління дебіторською заборгованістю, то найбільш ефективними будуть такі шляхи:

- не вступання в співпрацю дебіторів з високим ризиком, наприклад, якщо покупці належать до країни чи галузі, що переживають істотні фінансові труднощі;
- визначення термінів прострочених залишків на рахунках дебіторів і порівняння цих термінів із середніми показниками в галузі, показниками конкурентів і даними минулих років;
- використання арбітражних судів для стягнення боргів при наявності порук чи гарантій;
- періодичний перегляд граничної суми кредиту, виходячи з реального фінансового становища клієнтів;
- якщо виникають проблеми з одержанням грошей, то необхідно вимагати заставу на суму, не меншу, ніж сума на рахунку дебітора;
- при продажу великої товарної партії негайне виставлення рахунка покупця;
- відправлення поштою рахунків покупцям за декілька днів до настання терміну платежу;
- пропозиція відстрочки у виплаті грошей для стимулювання попиту [4].

Щоб дати чітку оцінку фінансовому стану, є безліч показників, але є основні групи, які відразу дають зрозуміти, що робити далі і які шляхи удосконалення впроваджувати. На основі робіт А. В. Череп та В. Г. Карпенко їх можна згрупувати в таблицю 2.

Таблиця 2 – Основні групи показників, що використовуються при оцінюванні фінансового стану підприємства

Групи показників	Характеристика
1. Показники майнового стану	Дають відомості про тенденції зміни структури фінансових ресурсів підприємства за певний період
2. Показники ліквідності	Зниження значення цих показників може вказувати на загальне погіршення ситуації стосовно забезпечення підприємства оборотними коштами і на необхідність серйозних заходів для управління ними

Закінчення таблиці 2

3. Показники фінансової стійкості	Відображають частку власного капіталу в загальній сумі фінансових коштів. Узагальнений показник фінансової стійкості підприємства має вагоме значення серед інших показників фінансового стану підприємства, адже він відображає інтенсивність використання позикових коштів, рівень довгострокової стійкості підприємства без позикових коштів і ступінь залежності підприємства від короткострокових зобов'язань
4. Показники ділової активності	Дають змогу зробити висновок про ефективність основної діяльності підприємства, що характеризується швидкістю обертання фінансових ресурсів підприємства
5. Показники рентабельності	Характеризують фінансові результати і ефективність діяльності підприємства в цілому

Складено за [8, 10]

Також для визначення фінансового стану використовують масу аналітичних показників, таких як:

- платоспроможність і ліквідність, що характеризують фінансові можливості підприємства щодо погашення заборгованості, покриття підприємством позичкових коштів;
- прибутковість – дають можливість порівняти отриманий прибуток з вкладеним капіталом, тобто міру ефективності авансованого у виробництво і реалізацію капіталу;
- ділова активність – характеризує кругообіг засобів підприємства;
- фінансова стійкість – характеризує співвідношення власних і залучених коштів [3].

Всі зазначені вище показники важливі при формуванні шляхів удосконалення, адже вони характеризують виявлення проблем підприємства.

Саме за рахунок активізації цих резервів можна досягти значного покращення у роботі, що, у свою чергу, приведе до зміцнення фінансового стану загалом. Для пошуку та реалізації резервів підприємство має використовувати встановлену методику. Отже, внутрішньовиробничі можливості покращення діяльності можна класифікувати таким чином:

- створення нових виробничих фондів;
- вдосконалення планування та обліку використання устаткування;
- вдосконалення використання виробничих площ;
- скорочення втрат матеріалів та інструменту;
- вдосконалення обліку і зберігання матеріальних цінностей;
- вдосконалення конструкції виробу і технології виробництва;
- вдосконалення процесу виробництва;
- вдосконалення організації допоміжного виробництва [1].

Одним із основних напрямів пошуку резервів є зменшення вихідних грошових потоків через зниження собівартості продукції та витрат, джерелом покриття яких є прибуток. На кожному підприємстві, залежно від його особливостей, набір факторів, які впливають на собівартість, може бути різним [5].

Система заходів для підтримки економічної стійкості підприємства повинна передбачати:

- постійний моніторинг зовнішнього і внутрішнього стану підприємства;
- розробку заходів щодо зниження зовнішньої вразливості підприємства;
- розробку підготовчих планів при виникненні проблемних ситуацій, здійсненні попередніх заходів для їхнього забезпечення;
- впровадження планів практичних заходів при виникненні кризової ситуації, прийняття ризикових і нестандартних рішень у випадку відхилення розвитку ситуації;
- координацію дій усіх учасників і контроль за виконанням заходів та їхніми результатами.

Саме за таких умов можна забезпечити систему моніторингу кожної зі складових економічної стійкості підприємств, яка змогла б дати можливість оптимізувати її відповідно до перспектив розвитку [2].

Висновки. Фінансовий стан підприємства є головним фактором його діяльності. Загальноприйнятим фактом є, що кожний підприємець прагне до збільшення обсягів прибутку та зростання рентабельності показників діяльності всього підприємства. Наразі, коли економіка України є дуже слабкою, теперішні підприємці намагаються залучати безліч способів та фахівців, аби спланувати покращення свого фінансового стану. У статті описано варіанти досягнення такої мети,

головне – чітко за результатами фінансових показників зрозуміти, куди саме спрямовувати шляхи удосконалення. Фінансовий стан підприємства – це його фінансова можливість забезпечити певний рівень фінансування поточної діяльності, підвищення стійкості та погашення зобов'язань перед контрагентами і державою. Для підприємства систематичний аналіз фінансового стану є важливим етапом для планування власної діяльності та складання висновків про її результативність, що в подальшому дасть змогу залучати інвесторів, отримувати додаткову підтримку постачальників та кредиторів і відстежувати ефективність і законність управлінських рішень. Основними напрямками покращення фінансового стану підприємства є збільшення вхідних та зменшення вихідних грошових потоків; мобілізація внутрішніх резервів та економічна інтеграція. Важливість і актуальність економічної інтеграції, а саме горизонтального та вертикального її видів, полягає у постійному контролі зміни ринкової ситуації, яка характеризується підвищенням конкуренції та неспроможністю більшості вітчизняних виробників бути конкурентними на ринку з іноземними товарами. Тому для покращення умов діяльності функціонування, а саме зменшення виробничих витрат, зокрема собівартості продукції, підвищення якості продукції, технологічного оснащення тощо, постає необхідність в об'єднанні зусиль підприємств задля досягнення поставленої мети.

Задля відтворення необхідних для підприємства шляхів удосконалення фінансового стану, воно має бути оснащене кваліфікованими працівниками, а також проводити систематичне оцінювання діяльності. Рекомендовано мати в штаті фінансового консультанта, якщо підприємство не може дозволити собі фінансовий відділ. Фінансовий консультант може раз у певний період провести аналіз і запровадити необхідні шляхи для досягнення стійкості підприємства.

Список використаної літератури

1. Бугай В. З., Омельченко В. М. Аналіз та оцінка фінансової стійкості підприємства. *Держава та регіони*. 2008. № 1. С. 34–39.
2. Городинська Д. М. Економічна стійкість підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2008. № 10 (42). С. 141–146.
3. Грабовецький Б. Є. Економічний аналіз: навч. посіб. Вінниця: ВНТУ, 2013.
4. Ільченко О. С., Низьков О. П., Хаустов В. В. Математична модель фінансового стану на основі системи балансових рівнянь. *Економіст*. 2006. № 1. С. 38–41.
5. Обушак Т. А. Сутність фінансового стану підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2009. № 9. С. 92–100.
6. Рудницька О. М., Біленська Я. Р. Шляхи покращання фінансового стану українських підприємств. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка"*. 2009. № 649: Логістика. С. 132–138.
7. Смачило В. В., Будникова Ю. В. Оцінка фінансової стійкості підприємств. *Економічний простір: зб. наук. праць*. 2008. № 20/2. С. 35–40.
8. Карпенко Г. В. Шляхи удосконалення фінансового стану підприємства. *Економіка держави*. 2010. № 1. С. 61–62.
9. Фридинський В., Плотников В., Дерев'янка А. Фінансова санація підприємства. *Вісник Національного технічного університету «ХПИ»*. 2011. № 8. С. 79–83.
10. Череп А. В., Кириченко Л. А. Проблеми визначення фінансового стану підприємств в умовах фінансової кризи. *Держава та регіони*. 2008. № 6. С. 233–236.

References

1. Buhay, V. Z., Omel'chenko, V. M. (2008). Analysis and assessment of the financial stability of the enterprise. *Derzhava ta rehiony*, no. 1, pp. 34–39 [in Ukrainian].
2. Horodyns'ka, D. M. (2008). Economic stability of the enterprise. *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 10 (42), pp. 141–146 [in Ukrainian].
3. Hrabovets'kyu, B. Ye. (2013). Economic analysis: textbook. Vinnytsya: VNTU [in Ukrainian].
4. Il'chenko, O. S., Nyz'kov, O. P., Khaustov, V. V. (2006). Mathematical model of financial condition based on a system of balance equations. *Ekonomist*, no. 1, pp. 38–41 [in Ukrainian].
5. Obushchak, T. A. (2009). The essence of the financial condition of the enterprise. *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 9, pp. 92–100 [in Ukrainian].
6. Rudnyts'ka, O. M., Bilenska, Ya. R. (2009). Ways to improve the financial condition of Ukrainian enterprises. *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnikha"*, no. 649: Lohistyka, pp. 132–138 [in Ukrainian].
7. Smachylo, V. V., Budnykova, Yu. V. (2008). Assessment of financial stability of enterprises. *Ekonomichniy prostir*, no. 20/2, pp. 35–40 [in Ukrainian].
8. Karpenko, H. V. (2010). Ways to improve the financial condition of the enterprise. *Ekonomika derzhavy*, no. 1, pp. 61–62 [in Ukrainian].

9. Frydyskiy, V., Plotnikov, V., Derevianko, A. (2011). Financial rehabilitation of the enterprise. *Visnyk Natsional'noho tekhnichnoho universytetu «KhPI»*, no. 8, pp. 79–83 [in Ukrainian].
10. Cherep, A. V., Kyrychenko, L. A. (2008). Problems of determining the financial condition of enterprises in a financial crisis. *Derzhava ta rehiony*, no. 6, pp. 233–236 [in Ukrainian].

A. A. Tkachenko, Ya. V. Podzihun, Yu. M. Kulyk

**IMPROVEMENT OF THE FINANCIAL CONDITION ANALYSIS
IN UKRAINIAN ENTERPRISES: PROBLEMS AND WAYS TO SOLVE THEM**

Analyzing the success of Ukrainian enterprises, we can conclude that they are not stable enough. In general, the reason for this phenomenon consists in low level of capital structure, as well as the inability to own working capital. Costs are also the most important component of the financial condition. After all, costs form a turnover, the implementation needs in the contribution, and the contribution, in its turn, is the costs incurred.

The financial condition directly depends on the results of financial and economic activities of the enterprise. The financial condition of the enterprise includes such elements of its economic activities as, in particular, profitability, competent placement of fixed and current assets, availability of own financial resources, solvency, liquidity.

The main tasks of finding ways to improve the financial condition, which are: finding the optimal ratio of equity and debt capital; ensuring the minimum financial risk and the maximum return on equity; optimization of enterprise liquidity; creating a system of measures aimed at reducing financial liabilities; increase in cash assets; sales policy optimization; prevention of financial crisis, are determined.

For the enterprise, a systematic analysis of the financial condition is an important step in planning its activities and drawing conclusions about its effectiveness, which will further give a possibility to attract investors, receive additional support from suppliers and creditors and monitor the effectiveness and legality of management decisions. The main areas of improving the financial condition of the enterprise are the following: increase of incoming cash flows and decrease of outgoing ones; mobilization of internal reserves and economic integration. The importance and relevance of economic integration, namely its horizontal and vertical types, consist in constant monitoring of changes in the market situation, which is characterized by increased competition and the inability of most domestic producers to be competitive in the market with foreign goods. Therefore, in order to improve the operating conditions, namely to reduce production costs, in particular the cost of sales, improve product quality, technological equipment, etc., there is a need to unite the efforts of enterprises to achieve this goal.

In order to reproduce the necessary ways for the enterprise to improve its financial condition, it must be equipped with skilled workers, as well as conduct a systematic evaluation of activities. It is recommended to have a financial advisor on staff if the enterprise cannot afford a finance department.

Keywords: *financial condition, enterprise, profit, planning, comparison, analysis, estimation.*

Стаття надійшла до редакції 23.03.2020

DOI 10.24025/2306-4420.0.57.2020.206258

Ткаченко А. А., к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та оподаткування, Черкаський державний технологічний університет

Tkachenko A. A., Ph. D. in Economics, associate professor, associate professor of the department of accounting, analysis and taxation, Cherkasy State Technological University

Подзигун Я. В., студентка кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та оподаткування, Черкаський державний технологічний університет

Podzigun Ya. V., student of the department of accounting, analysis and taxation, Cherkasy State Technological University

Кулик Ю. М., викладач вищої категорії, Черкаський державний бізнес-коледж

Kulyk Yu. M., teacher of the highest category, Cherkasy State Business College